

WOODY ALLEN FÆDDIST PENNAN DAG ÁRIÐ 1935.

„Ég er gagnkynhneigður... en óneitanlega tvöfaldar tvíkynhneigð möguleikana á stefnumóti.“

Woody Allen, leikstjóri og leikari, leitar innblásturs í bókmenntum, heimspeki, sálfræði, gyðingdómi og New York-borg þar sem hann býr.

tímamót

tímamot@frettabladid.is

PETTA GERÐIST: 1. DESEMBER 1135

Hinrik I deyr og Matilda tekur við

Hinrik I, konungur Englands, lést þennan dag árið 1135 og samkvæmt samkomulagi við aðalsmenn átti dóttir hans Matilda eða Matthildur að taka við af honum ef hann eignaðist ekki lögborinn son. Hinrik á reyndar metið í óskilgetnum afkvæmum meðal Englands-konunga, rúmlega 20 börn, en það er önnur saga.

Þegar til kom að Matthildur tæki við sætti Stefán, systursonur Hinriks, sig ekki við það og hrífsaði völdin. Matthildur sem bjó í Normandi og var gift frönskum aðalsmanni tók því ekki þegjandi og hljóðalaust og upphófst grimmlig borgarastyrjöld. Matthildur vann orrustuna við Lincoln árið 1141 og tókst að handsama Stef-

án. Sá sigur var þó skammvinnur. Þegar hún hélt til krýningar í Lundúnum nokkrum mánuðum síðar kom hún að lokuðum borgarhlíðum því hún hafði neitað að lækka skatta um helming. Stefán var látinn laus og Matthildur flúði land.

Matthildur varð því aldrei leiðtogi Englands í reynd þótt hún væri það samkvæmt lögum. Hennar er því oft ekki getið í annálum um leiðtoga Englands. Sagan endaði þó vel fyrir hana því þegar sonur Stefáns lést var ákveðið að sonur Matthildar, Hinrik II., tæki við af Stefáni. Hinrik II. tók svo við árið 1154 og Matthildur lifði til að sjá það. Hún bjó þó alla tíð í Normandi og lést 1167.

MERKISATBURÐIR

- 1878 Fyrsti viti á Íslandi tekinn í notkun, Reykjanesviti á Valahnúk.
- 1918 Ísland verður frjálst og fullvalda ríki.
- 1932 Sjálfvirkar símstöðvar eru teknar í notkun í Reykjavík og Hafnarfirði og missa þá margir tugir símastúlknna vinnu sína.
- 1974 Hús Jóns Sigurðssonar er formlega vígt í Kaupmannahöfn.
- 1975 Silfurbergsnáman hjá Helgustöðum í Reyðarfirði er friðlýst sem náttúruvætti.
- 1983 Ríkisútvarpið hefur útsendingar á FM-bylgju sem Rás 2.
- 2004 Þórolfur Árnason segir af sér embætti borgarstjóra í Reykjavík.

Guðlaugur G. Sverrisson, stjórnarformaður Orkuveitu Reykjavíkur, Guðrún Guðrúnardóttir eigandi Gips-Plug, María Ragnarsdóttir, eigandi REMO, og Elinóra Inga Sigurðardóttir, formaður KVENN.

Hugvitskonur heiðraðar

Hugvitskonurnar Guðrún Guðrúnardóttir og María Ragnarsdóttir hlutu nýlega viðurkenningu Orkuveitu Reykjavíkur og KVENN, félags kvenna í nýsköpun, fyrir framlag sitt til nýsköpunar. Guðrún fann upp gifstappa, nýja lausn til viðgerða á veggjum úr gífsi, steini eða spón og María sem er doktór í sjúkráþjálfun vannur að

þróun og sölu á mælitækjum í tengslum við sitt fag.

Við þetta sama tækifæri skrifuðu fulltrúar Orkuveitu Reykjavíkur og KVENN undir samstarfssamning um að veita árlega slíkar viðurkenningar og halda sýningar á íslenskum uppfinningum. Það er gert til eflingar og nýsköpunar í íslensku atvinnulífi.

Menntaviti verður reistur á Austurvelli í dag til að vekja athygli á mikilvægi menntunar og högum námsmanna.

Hagsmunamál stúdenta í öndvegi

Menntaviti í formi 60 kílóa skúlptúrs verður reistur á hátíðisdegi stúdenta á Austurvelli í dag klukkan 11.00. Samhliða því verður opið bréf lesið til ráðamanna og átta óskir námsmanna til ríkisstjórnar ritaðar á menntavitinn. Markmiðið er að vekja athygli á mikilvægi menntunar og högum stúdenta í ljósi núverandi efnahagsþrenginga.

Námsmenn fara meðal annars fram á að LÍN taki upp mánaðarlegar greiðslur. Einnig að háskólar taki upp námskeið og kennslu yfir sumartímann fyrir þá stúdenta sem fá ekki vinnu og vilja bæta við sig í námi. Eins að borgin eflí samninga varðandi uppbyggingu stúdentagarða og að

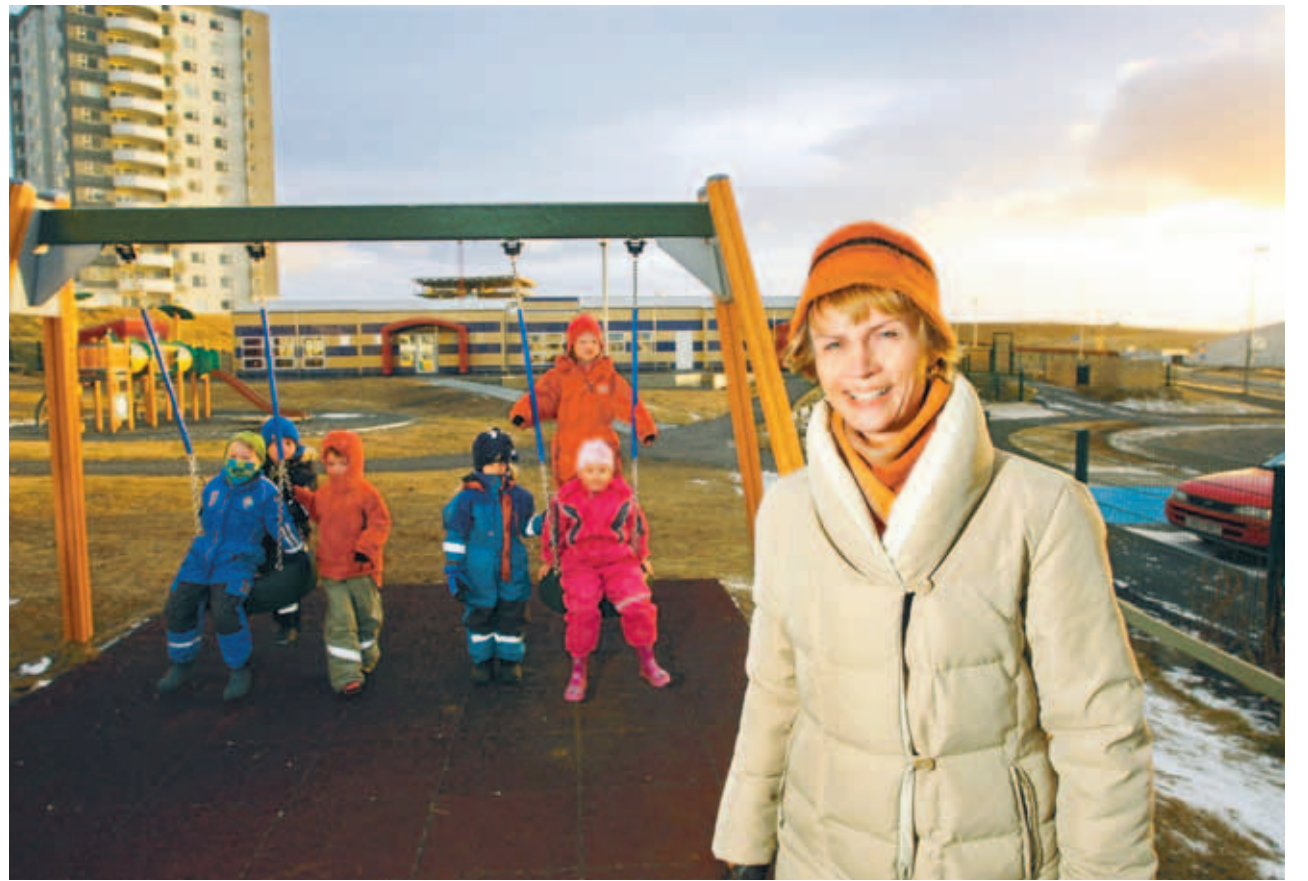
Nýsköpunarsjóður námsmanna verði styrktur.

Menntavitinn verður fyrst um sinn hafður á Austurvelli. Svo verður farið með hann milli menntastofnana landsins til að sem flestir geti kynnt sér hann.

Eftir athöfnina á Austurvelli er öllum boðið til hádegisverðar á Háskólatorgi þar sem forseti Íslands, Ólafur Ragnar Grímsson, verður á meðal gesta.

Um er að ræða samstarfsverkefni námsmanna Íslands og Félagsstofnunar stúdenta, Bandalags háskólamanna og Happraættis HÍ.

Nánari upplýsingar á www.student.is/menntavitinn.

MEÐ Í LEIKINN ÞRAMMAÐ Unnur Stefánsdóttir með lífsglöðum leikskólabornum á leikvelli Kórs, sem í dag verður formlega vígður sem heilsuleikskóli, að viðstöddum Guðlaugi Þóri Þórðarsyni heilbrigðisráðherra.

LEIKSKÓLINN KÓR Í KÓPAVOGI: HLÝTUR VÍGSLU SEM HEILSULEIKSKÓLI Í DAG

Heilbrigðir lífshættir framtíðar

Heilsuleikskólinn Kór í Kópavogi verður formlega vígður í dag, en þar með verður hann sá tíundi í röð heilsuleikskóla á landinu. Stofnandi og hugmyndasmiður Heilsustefnunnar á Íslandi er Unnur Stefánsdóttir, framkvæmdastjóri skólasviðs Skóla ehf., sem tekur að sér rekstur leikskóla samkvæmt heilsustefnunni.

„Heilsustefnan varð til fyrir tólf árum þegar ég tók við skólastjórastöðu í leikskólanum Skólalátt í Kópavogi árið 1995. Þá hafði ég lengi kennt hagnýta uppeldisfræði í Fóstruskólunum og furðað mig á því að flestar stefnur og kenningar sem þar voru kenndar komu erlendis frá og allar frá karlmönnum. Því sá ég gullíð tækifæri til að þróa íslenska stefnu frá grunni þegar ég tók við stjórnarlausum í Skólalátt“, segir Unnur, sem hefur haft yndi af íþróttum frá unga aldri og vildi setja hreyfingu og heilbrigða lífshætti í forgang nýrrar leikskólustefnu.

„Í Skólalátt fékk ég til liðs við mig þrjá leikskólakennara og saman bjuggum við til markmið sem enn eru í fullu gildi, en þau eru að stuðla að heilsuefningu leikskólasamfélagsins og auka gleði og vellíðan barna með áherslu á næringu, hreyfingu og listsköpun í leik. Hugsunin að baki var

sú að fá einstaklingur hollan mat og mikla hreyfingu vakni með honum þörf til að skapa og saman orsaki það almenna vellíðan“, segir Unnur sem ásamt samstarfsfólki mótaði heilsustefnuna í Skólalátt, þar sem nemendafjöldi fór fljótlega úr þrjátíu upp í 150 börn í þremur húsum, sem síðar hlaut nafnið Urðarhóll.

„Á fyrstu árunum sömdum við Heilsubók barnsins, sem er tæki til að mæla hvernig börnum gengur að ná markmiðum skólans og notað er í öllum leikskólum sem aðhyllast heilsustefnuna. Í tímans rás höfum við einnig þróað starf fagstjóra á hverju sviði fyrir sig, en því gegna einstaklingar sem hafa sérmenntun og vítæka þekkingu á sínu sviði, en það gerir starf leikskólanna enn markvissara“, segir Unnur sem síðan á Urðarhóli hefur séð heilsustefnu sína breiðast hratt út í íslensku leikskólasamfélagi.

„Heilsuleikskólinn Krókur í Grindavík varð fyrstur á eftir Urðarhóli að taka upp heilsustefnuna og síðan hafa einn til tveir leikskólar á ári tekið upp þessa stefnu; þar af þrjár á þessu ári og alls eru sex leikskólar að undirbúa sig undir að verða heilsuleikskólar á næstunni“, segir Unnur, en til þess að svo megi verða þurfa leikskólarnir að

uppfylla ákveðin skilyrði og viðmið heilsustefnunnar.

„Í rannsóknnum á líðan og útkomu barna sem alíst hafa upp samkvæmt heilsustefnunni hefur komið í ljós að börnunum virðist líða mjög vel, og séu þau borin saman við jafnaldra sína úr öðrum leikskólum á grunnskólaaldri, hefur komið í ljós að 93 prósent þeirra stunda íþróttir í samanburði við 50 prósent úr öðrum leikskólum. Börnum líður því almennt vel að fá að hreyfa sig og hér heyrum við á foreldrum að börnin vilji ekki sjá sælgæti heldur kjósi ávæxti, grænmeti og hollan kost fram yfir annan mat“, segir Unnur og bætir við að öll börn ættu að alast upp við að læra að virða heilsu sína og annarra sem ómetanleg verðmæti og grundvöll fyrir fullnægjandi lífi.

„Í heilsuleikskóla er heilsuefning höfð að leiðarljósi í einu og öllu. Markmið heilsustefnunnar er að venja börn strax í barnæsku við heilbrigða lífshætti með það í huga að þeir verði hluti af lífsstíli þeirra til framtíðar. Áhersluþættir heilsuleikskóla geta verið mismunandi eftir leikskólum en góð næring, góð hreyfing og listsköpun skal ávallt vera aðalsmerki þeirra. Kjörorð okkar er „Heilbrigð sál í hraustum líkama“.“

thordis@frettabladid.is

AFMÆLI

VAIRA VIKE-FREIBERGA, fyrrverandi forseti Lettlands, er 71 ára.

EMILY MORTIMER leikkona er 37 ára.

SIGURÐUR RAGNAR EYJÓLFSSON, landsliðsþjálfari kvenna í fótbolta, er 35 ára.

MARÍA BJÖRG ÁGÚSTSDÓTTIR, landsliðsmarkvörður í fótbolta, er 26 ára.